

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Pielikums Nr.1

NOZARE

Kartupeļu audzēšana

AIZPILDĪJA (vārds, uzvārds, paraksts) Aiga Kraukle

Izpildē piedalījās (eksperti, biedri u.c.) : Ināra Pakalna, Inese Kuniga, Ilgvars Krūmiņš, Jānis Bērziņš, Jānis Vārpa, Dagnija Hincenberga

Organizācija Kartupeļu audzētāju un pārstrādātāju savienība

Nozares analīze	
Nozares mērķis	
Nozares apraksts (cik nozarē ha, dzīvnieku vienības, saimniecību skaits, utt.)	<p>2012.gadā Latvijā LAD deklarētās kartupeļu platības ir 12 324 ha, platībmaksājumiem pieteikušies 17 110 audzētāji. Gada laikā kopumā audzētāju skaits samazinājies par nepilniem 9 %, platības samazinājušās par 7 %. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, visvairāk samazinājies nelielo platību (zem 1 ha) audzētāju skaits. Stabils ir lielo (>50 ha) audzētāju skaits. Vidējie audzētāji samazina platības, jo nav stabila realizācija, tie nespēj konkurēt tirgū un ir spiesti pārdot par ļoti zemām cenām uzpircējiem, kas diktē cenu. Tādējādi rodas situācija, ka nepietiek līdzekļu atjaunot sēklas materiālu. Sertificētā sēkla 2012.gada pavasarī vairāk kā 100 tonnu tika pārvērsta biogāzē.</p> <p>Pēdējo piecu gadu laikā kartupeļu audzēšanas platības ir samazinājušās no 40,3 tūkst. ha 2007. gadā līdz 29,7</p>

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2012. gada 27. janvārī noslēgto līgumu Nr. 2012/16, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Priekšlikumi nozares attīstībai un LAP pasākumiem, kas būtu jāievieš, lai veicinātu nozares attīstību.

tūkst. ha 2011.gadā (saskaņā ar statistikas datiem). Analizējot rādītājus, ik gadu LAD un statistikas dati atšķiras aptuveni uz pusi. Iespējamie skaidrojumi par atšķirībām: LAD nepieteiktās platības, piemājas dārzi, kuros aug kartupeļi un statistikas uzskaites metode.

Kartupeļu audzēšanā nostabilizējas profesionālie audzētāji, lai noslogotu iegādāto tehnikas parku. Piemājas saimniecību pašpatēriņš ir būtisks, bet tam ir tendence samazināties. Profesionāliem audzētājiem ražas līmenis pieaug. Vidēji lieliem audzētājiem nav bijusi iespēja plaši izmantot struktūrfondu atbalstu un līdz ar to nav pietiekami atjaunota materiāli tehniskā bāze. Vecā tehnika pakāpeniski "iziet no ierindas" un līdz ar to šiem audzētājiem straujāk samazinās platības.

Saskaņā ar statistikas datiem Latvijā 2011. gadā saražoja ~500 000 t kartupeļu. No tiem pārstrādei čipsos un cietē 24 250 t, kas sastāda 5 % no kopapjoma. Pēdējo trīs gadu laikā pieaug gan čipsu, gan cietes kartupeļu saražotie apjomi un arī to īpatsvars kopējā produkcijā. Būtiska nozīme ir tam, ka palielinās eksporta apjoms pārstrādes produkcijai – čipsiem un bioloģiskai cietei.

Lielākais audzētāju skaits ir Dienvidlatgales reģionā, bet lielākās platības ir Zemgales reģionā. Dienvidkurzemes, Dienvidlatgales, Austrumlatgales un Ziemeļaustrumu reģionos pamatā ir pašpatēriņa saimniecības, galvenie preču produkcijas ražotāji ir Zemgalē, Ziemeļvidzemē, Lielrīgā. Arī ap Daugavpili ir koncentrējušies lielāki audzētāji. Tas skaidrojams ar tirgus tuvumu – pārstrādes uzņēmumi un iedzīvotāju koncentrācija.

90 % no visiem kartupeļu audzētājiem ir ar platību <1 ha, ko var uzskatīt par pašpatēriņu; šie audzētāji apstāda ap 40 % platību. Ap 9 % ir saimniecības ar 1-10 ha, kas aizņem nepilnu trešdaļu platību. 1% ir saimniecību >10 ha, no kurām trešdaļai ir vairāk par 50 ha, kopumā šo saimniecību apstādītā platība ir vairāk kā trešdaļa.

Būtiskākais ir iekšējā tirgus aizsardzība. Lielveikalu motivācija tirgot vietējo ražotāju produkciju. Samazināta PVN likme pārtikai, AAL, minerālmēsliem.

	Apraksts	Stirpās puses, Iespējas	Vājās puses, Draudi	Ieteikumi, darāmie darbi
<p>Saražotās produkcijas apjomi, nozares jauda (tagad un iespējamā). Nozares potenciāla analīze. Izaugsmes iespējas nozarē.</p>	<p>Pašreiz Latvijā pēc statistikas datiem saražo ap 500 000 t kartupeļu. Saražotais daudzums uz vienu iedzīvotāju ir 242 kg. Čipsu tirgus gan Latvijā, gan aiz robežām aug, cietes ražošana var palielināties par trešdaļu. Izaugsme iespējama un tiešām ir reāla pārstrādāto produktu jomā.</p>	<p>Piemēroti klimatiskie apstākļi, profesionalitāte, tehniski pietiekami nodrošināti lielle audzētāji. Iespējas palielināt čipsu un cietes ražošanu, konkurētspējīgi eksporta produkti. Subsīdijas cietes kartupeļu audzētājiem – atkal palielinās cietes kartupeļu audzētāju skaits.</p>	<p>Neprognozējams tirgus, imports. Iepirkumos lobē bāzes – nevar tikt iepirkumos, nolikumi paredz, ka jāpiedalās ar plašu produktu sortimentu, tajā skaitā tādiem, kurus neražo Latvijā, konkursa uzvarētājs nav ražotājs. Vidēja lieluma saimniecībās nav pietiekami modernizēts tehnikas parks, lai attīstītos, reāli pat ir spiesti samazināties.</p>	<p>Eksporta tirgus meklēšana, kooperācija – audzētāji. Produktu pārstrāde – pusfabrikātu ražošana. Valsts iepirkumos nedrīkst iestrādāt noteikumus, kas diskriminē vietējo ražotāju. Saprātīga vietējā tirgus aizsardzība (valsts iepirkumi, fitosanitārā kontrole, PVD kontrole).</p>
<p>Konkurētspēja</p>	<p>Konkurētspēja ar importu – pavasarī</p>	<p>Saražotais sēklas materiāls ir konkurētspējīgs ar</p>	<p>Ar cenu nevar konkurēt subsidēto Poliju u.c. ES</p>	<p>Audzēt atbilstošas šķirnes attiecīgām tirgus prasībām,</p>

Sagādes tirgus un patēriņa tirgus analīze	<p>nevar konkurēt ar dienviņu agražiem kartupeļiem, mums izmaksas ir par augstām. Tuvākās kaimiņvalstīs pārtikai, augu aizsardzības līdzekļiem un minerālmēsliem ir mazāka PVN likme, kas rada nevienlīdzīgu konkurenci tirgū.</p>	<p>dienviņvalstīs saražoto, tas ir kvalitatīvs. Audzētāji ražo kvalitatīvu pārtikas produktu, produkts tiek ražots draudzīgāk videi, nekā daudzās citās ES dalībvalstīs. Elastīga piegāde no audzētāju puses.</p>	<p>dalībvalstīm. Nav izveidojies pietiekams bāžu tīkls kartupeļiem. Lielajos centros tikt iekšā ir gandrīz neiespējami. Nav kooperācijas, līdz ar to cenu diktē uzpircējs.</p>	<p>veidot kooperāciju. Konkurētspējīgs PVN ar kaimiņvalstīm (Poliju) lauksaimniecības precēm.</p>
	<p>Nepilna puse no platībām tiek stādītas pašpatēriņam. Pamatā strādā uzpircēji. Tiešo līgumu ar veikaliem ir ļoti maz.</p>	<p>Stabila cenu un apjomu politika pārstādes sektorā.</p>	<p>Haoss pārtikas un līdz ar to sēklas kartupeļu audzēšanā, esam ļoti atkarīgi no ārvalstu tirgiem. Iekšējais tirgus ir ļoti mazs. Pat neliels ražas pieaugums pazemina cenu tirgū. Katrs audzētājs ir par sevi, nav kooperācijas. Ļoti grūti apvienoties un nodrošināt viendabīgas produkcijas partijas. Uzlabojoties iedzīvotāju</p>	<p>Ilgtermiņa sadarbības līgums ar pircēju. Ražotāju apvienības varētu uzlabot situāciju. Eksports varētu uzlabot situāciju.</p>

<p>Resursi, līdzekļi, cilvēki, nodarbinātība, zeme, enerģija. Resursu izmaksas.</p>			<p>ekonomiskai situācijai, palielinās pusfabrikātu patēriņš, taču mums nav tādas ražošanas un ātri uz to reaģēt nav iespējams, tas tirgus ir ļoti svārstīgs un nestabils. Dārgs transports, dārga pārvadāšana.</p>	
	<p>Palielinoties platību maksājumiem, līdzīgi augs arī nomas maksas. Aizvien problemātiskāks paliek darbaspēka nodrošinājums. Jābūt gataviem uz resursu sadārdzinājumu – biržā aug graudu cenas, automātiski augs minerālmēslu un AAL cenas. Resursu cenas ir ārpus ražotāju ietekmes un ir grūtu paredzamas.</p>	<p>Zeme piemērota kartupeļu audzēšanai. Resursi ir pieejami, bet par kādu cenu? Moderns tehnikas parks lielražotājiem, pateicoties fondu atbalstam atjaunots tehnikas parks un ražošanas būves.</p>	<p>Resursu cenas grūti prognozējams, tendence ir pieaugt. Darba aizsardzība l/s ir noteikta kā ļoti bīstama, kas rada papildus izdevumus un slogu lauksaimniekiem. Ļoti sezonāls darbs, kas rada kvalificēta darbaspēka trūkumu nepieciešamajā periodā. Kartupeļi ir rušinām kultūra, kurai nepieciešams daudz lielāks dīzeļdegvielas daudzums.</p>	<p>Apgrozāmiem līdzekļiem zemākus procentus. PVN atlikšanas modelis ir absolūti neizdevīgs ražotājam. Ļoti dārgs zemniekam. Krāsoto dīzeļdegvielu bez limita! Kopējais dīzeļdegvielas apjoms samazinātos valstī. Mērķtiecīgs atbalsts laistīšanas sistēmu izveidei, kas stabilizētu ražas, mazinātu atkarību no laika apstākļiem un arī ārējiem tirgiem.</p>

<p>Pieredze, zināšanas, informācija, izglītība.</p>	<p>Izveidojies noteikts audzētāju loks ar pietiekošam profesionālām zināšanām. Savstarpēja pieredzes apmaiņa notiek semināros un lauku dienās.</p>	<p>Bezmaksas brošūra zemniekiem, ko izdod biedrība. Pārstrādātāju atbalsts semināriem, lauka dienām, savu audzētāju izglītošana, konsultēšana.</p>	<p>Mūžizglītība lauksaimniecībā. Ļoti apgrūtināta iespēja apgūt lauksaimniecisko izglītību kā otro profesiju (apgūt l/s izglītību, lai varētu saimniekot savā s-bā), dokuments, kas atļauj saimniekot savā saimniecībā. Augšņu agroķīmiskā izpēte-augsnes parauga ņemšanu nevar veikt diplomēts agronoms, var veikt tikai no VAAD, tas ir absurds. LLKC – nav attiecīgu jomu speciālisti, VAAD arī ir tikai inspektori, bet nav speciālisti, konsultanti. Nav skaidrs, kur meklēt datus.</p>	<p>Risināt iespēju iegūt mūžizglītību lauksaimniecībā, LAD informācija var nonākt EPS sadaļā. Lielākai lomai jābūt novadu l/s konsultantiem.</p>
<p>Finanšu pieejamība, peļņas iespējas nozarē. (atbalsts, kredīti)</p>	<p>Atbalsts izskatās lobēts un ne vienmēr ir pārdomāts; sarežģīts un neatbilstošs.</p>	<p>Kredīti ir pieejami.</p>	<p>Ekonomiskā spiegošana, laikietilpīgs process. Nestabilas iespējas. Kredītus nevar paņemt, jo nav, ko iekļāt.</p>	<p>Turpināt atbalstu sēklaudzēšanā un cietes kartupeļu audzēšanā.</p>

<p>Loģistika/ Mārketings</p>	<p>Pamatā atrodas ārpus ražotāju kontroles, mārketingu veido pārdevēji. Tas attiecas pamātā uz gala produktu..</p>	<p>Ir atsevišķas atpazīstamas preču zīmes. Piemēram, "Mūsmāju dārzeni", kas sekmīgi darbojas tirgū.</p>	<p>Nav noliktavas - bāzes. Ir pārpirceņu diktāts, loģistika ir ārpus ražotājiem. Lauksaimniecības tirgus attīstības un veicināšanas centrs – īsti nesajūt tā nozīmi. Tikai atsevišķas izstādes..</p>	<p>LVAEI vai lauksaimniecības tirgus veicināšanas centram regulāri sniegt plašākus aprakstus, pārskatus par tirgus situāciju. Veicināt vietējās agrās produkcijas prestižu ar reklāmas kampaņām, sadarbību ar populārie pavāriem.</p>
<p>Jauninājumi/ inovācijas</p>	<p>Lielaudzētāji izmanto modernas tehnoloģijas, pārņem ārvalstu pieredzi</p>	<p>Latvijas tirgū līdz ar projektiem ienāca modernās tehnoloģijas.</p>	<p>Nobeigums projektiem, atbalsts beidzas.</p>	<p>Veidot pievienoto vērtību produktus. Pārstrāde, apstrāde. LLU Pārtikas tehnoloģijas fakultātei veikt pētījumus par konkrētiem pārstrādes produktiem, kurus iespējams ražot Latvijā.</p>
<p>Atrāšanās vieta, ģeogrāfiskais aspekts, izvietojums teritorijā .</p>	<p>Lielākās platības ir Zemgales reģionā un Ziemeļvidzemē, kas atrodas tiešā pārstrādes un gala patērētāju tuvumā. Vēsturiski izveidojušies audzēšanas</p>	<p>Ap katru lielāko patēriņa reģionu izveidojies audzētāju loks, pašreiz tas vēl turpina paplašināties.</p>	<p>Lielas transporta izmaksas nosaka pārvadāšanas attālumu. Iespējams, ka dārgā transporta dēļ no pārstrādes "atkritīs" tālāko reģionu audzētāji, arī pārtikai audzēšana koncentrēsies ap lielākiem patēriņa reģioniem.</p>	<p>Ģeogrāfisko izvietojumu ietekmēt nevar.</p>

Pašizmaksa, Cena, kvalitāte	<p>reģioni. Labi, ka ir izklaidēti, jo laika apstākļi tomēr ir nevienādi. Salīdzinoši nepiemēroti apstākļi ir Ziemeļaustrumu reģionā, kur arī ir vismazākās platības.</p>			
	<p>Kvalitāti var nodrošināt. Pašizmaksu nosaka resursi un ražība. Ļoti atkarīga no laika apstākļiem. Cenu regulē tirgus - diktē starpnieki. Cenu nosaka arī nepieciešamais daudzums, jādome par izeju uz eksportu.</p>	<p>Prasme tikt galā ar nestabilo tirgu un turpināt audzēt kartupeļus ir apsveicama. Pie esošām resursu izmaksām prasme savilkt galus.</p>	<p>Grūti nodrošināt lielas viendabīgas kvalitātes partijas. Starpnieki nosaka cenu, svārstīgais tirgus nerada drošības sajūtu un pārliecību attīstībai.</p>	<p>Iepirkumos jādod netiešas priekšrocības vietējam ražotājam, nevis starpniekiem.</p>
Sertifikācija, pārbaudes, licences .	Sēklaudzētāju	Šogad uzsākts sertificētas	Pārspīletas prasības	VAAD sadarbībā ar

<p>Pārbaudes un uzraudzība.</p>	<p>reģistrā ir vairāk kā 100 sēklaudzētāju, bet aktīvi no tiem ir tikai pāris desmitu. Daļa ir reģistrējušies, lai vienkārši nodrošinātos "visādam gadījumam", daļa pārtraukuši aktīvu darbību lielā laika un darba ieguldījuma dēļ. Ne visas sertifikācijas prasības liekas pamatotas.</p>	<p>sēklas atbalsts!</p>	<p>karantīnas organismu apkaršanā salīdzinājumā ar citām ES valstīm. Vēlamo pieņem par obligāto. Pārspīlēto prasību dēļ audzētāji izvairās no sertifikācijas, lai neriskētu ar visām platībām, augstas izmaksas sertifikācijai. Laikietilpīgs process.</p>	<p>sabiedriskām organizācijām un ZM speciālistiem izvērtēt prasības par karantīnas organismiem.</p>
<p>IT, komunikācija</p>	<p>Katras s-bas brīva izvēle. Elektronisko parakstu uzskata par elementāru un pašsaprotamu, neņem tevi vērā, ja nav elektroniskā</p>	<p>EPS sistēma.</p>	<p>Ja kā klients esi reģistrējies EPS, nav iespēja visus iesniegumus iesniegt. Jānes izziņas no valsts iestādes uz valsts iestādi. Pieņemot negatīvu lēmumu pēc vienas pazīmes, automātiski noraida visu</p>	<p>Jārod iespēja pieteikties visiem. Ja piesakās sēklu sertifikācijai, varētu būt automātisks pieteikums maksājumiem.</p>

<p>Sadarbība LV/ES Eksports, imports</p> <p>Politiskie faktori</p>	<p>paraksta.</p>		<p>ieteikumu, neskata iesniegumu pēc būtības. Netiek izmantotas pilnībā IT iespējas. Joprojām nav publiski pieejams reģistrs par bišu dravām. Lauksaimniekam nav skaidrs, kur jāmeklē informācija</p>	
	<p>Sēkļu bāzi ievēd ik gadu vairāk kā 1/2.</p>	<p>To daudzumu, kas pietrūkst vietējiem sēklaudzētājiem, iespējams nopirkt citās ES dalībvalstīs.</p>	<p>Ievedam no siltām zemēm karantīnas objektus. Piemēram, pašreiz aktuāls karantīnas organisms ir Epitrix. Ne viss, kas ir aktuāls dienvidvalstīs, ir tikpat nozīmīgs mums, bet ES ir kopēja likumdošana.</p>	<p>Papildus kontrole importētājiem kartupeļiem.</p>
	<p>Katra nozare caur politiķiem cenšas iegūt lielāku finanšu pieejamību. Biedrībai nav "savu" politiku un tā darbojas pastāvošajā</p>	<p>Nav komentāru.</p>	<p>Ja organizācijai starp politiķiem ir savi lobiji, tad tā tiek lobēta vairāk.</p>	<p>Mēs nesaskatām iespēju būtiski mainīt un ietekmēt.</p>

Sociālie faktori	situācijā.			
	Darba devējam ir ļoti liels sociālā nodokļa slogs.	Nav pietiekošas informācijas, lai komentētu.	Nav pietiekošas informācijas, lai komentētu.	
Ekonomiskie faktori	Ja būs labklājība valstī, tad arī katrai nozarei klāsies labāk. Jo zemāks valsts ekonomiskais attīstības līmenis, jo vairāk patērē svaigus produktus, jo augstāks līmenis, jo vairāk lieto pusfabrikātus.	Iespēja attīstīt jaunu nišu – pusfabrikātu ražošanu. Teorētiski ir liels bezdarbs, daudz brīvu darba roku.	Faktiski strādnieki prasa darba algas, kuras darba devējs nevar atļauties maksāt.	Nav pietiekošas informācijas, lai komentētu.
Tehnoloģiskie faktori	Ir projekti- ir attīstība. Ļoti augsti attīstītas tehnoloģijas. Samazinās cilvēku pieejamība roku darbam, jāizvēlas	Mazāk nepieciešams darbaspēks.	Ļoti smalkās iekārtas, kurām nepieciešami speciālisti, par kuriem savukārt jāmaksā dārgi (jo viņiem nav noslogojuma) un rezultātā pašizmaksa sanāk augstāka.	Projekti nākošajā plānošanas periodā tehnoloģiju iegādei, noliktavu celtniecībai un aprīkojumam.

	tehnika.			
<p>ES piensūms nozares attīstībai (Nozare kopš iestāšanās Eiropas Savienībā) Nozare pirms iestāšanās, nozare pēc iestāšanās.</p> <p>Spēkā esošās likumdošanas (nozari regulējoša, nodokļus, grāmatvedību) nepilnības un traucējošie faktori. Nozares pārstāvju priekšlikumi!</p>	<p>Ļoti saruka platības gadu pēc iestāšanās ES, brīvais tirgus izkonkurē vietējos ražotājus.</p>	<p>SAPARD projekti. Tehniskā modernizācija, specializācija, kad samazinājās birokrātiskie šķēršļi sēklas aprītei.</p>	<p>Pēc ES kartupeļi tika visvairāk diskriminēti – platībmaksājumi tikai kā par papuvi. Latvija kļuva par ES miskasti, jaunas karantīnas slimības ievēd. Gredzenpuves apkarošana-reāli draudi nav no slimības, bet no VAAD.</p>	<p>Jārada iespēja kopīgi ar ZM un VAAD pārskatīt, vai daudzie ierobežojumi nav pārspīlēti.</p>
	<p>Atliktais PVN maksājums neefektīvs ražotājam - lielāks kā bankas %. Pārspīlētās fitosanitārās prasības karantīnas organismu apkarošanā. Traktortehnika, kas pārsniedz 3 m, var sodīt. Zemnieks dzīvo kā uz bumbas. Loģiski būtu pagarināt pieteikšanos platībmaksājumiem līdz 1.jūnijam. Akcizētā degviela nosedz tikai pusi no nepieciešamā daudzuma, savukārt graudiem tas ir par daudz. Krāsotā dīzeļdegviela būtu pareizs risinājums, arī kopējais apjoms samazinātos. Tagad ieguvēji ir graudaugu audzētāji.</p>			
<p>CITA INFORMĀCIJA</p>				

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Informācija par organizāciju, tās mērķiem, uzdevumiem un galvenajām aktivitātēm, kas tiks publicēta Valsts Lauku tīkla mājas lapā www.laukutikls.lv.

Biedrība „Kartupeļu audzētāju un pārstrādātāju savienība” izveidota ar mērķi apvienot kartupeļu ražotājus, pārstrādātājus, koordinēt Biedrības biedru savstarpējo darbību kopīgu interešu aizstāvēšanai, veicināt sadarbību, tirgus attīstību un iekšējā tirgus aizsardzību, kā arī lai pārstāvētu savu biedru intereses attiecībā ar valsts varas, pārvaldes un citām institūcijām Latvijā un ārzemēs, kuru darbība ietekmē Biedrības biedru intereses.

Biedrība apkopo informāciju par veiktajiem izmēģinājumiem kartupeļu audzēšanā un izdod to brošūrā “Kartupeļi”. Sadarbībā ar AAL un minerālmēslu kompānijām, sēklaudzēšanas kompānijām un pārstrādes uzņēmumiem organizē seminārus un lauka dienas. Aktuālākā informācija tiek izvietota mājas lapā www.kartupeli.lv. Kartupeļu audzētājiem tiek sniegta praktiskā palīdzība un konsultācijas, lai iekļautos integrētās saimniekošanas sistēmā.

Biedrība piedalās Latvijas –Igaunijas pārrobežu projektā BALTORGPOTATO. Tā ietvaros tiek organizēti semināri, izmēģinājumi, lauka dienas, iegādāts aprīkojums, izveidota apmācību programma un tiks nodrukāts mācību materiāls kartupeļu audzētājiem. Visas aktivitātes atspoguļotas mājas lapā www.baltorgpotato.com.

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2012. gada 27. janvārī noslēgto līgumu Nr. 2012/16, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests